

1 MARRAKECH

2 WOESTIJN

3 JUNGLE

3x Exotische sfeer

Een vleugje Marrakech

Loungen in de duizend-en-één-nachtsfeer van Marrakech... Dat dit ook mogelijk is op een oppervlakte van nog geen 20 m2 bewijst dit intieme Utrechtse stadstuintje.

TEKST: ANNEMARIE GÖRTS FOTO'S: HANS GORTER

Dit is echt het sfeertje dat het jonge stel dat hier woont voor ogen had", vertelt tuinontwerpster Foske Groenendijk, werkzaam bij Groenregie. Zelf is ze ook blij met het resultaat. "Het is een warme tuin - en ook een functionele tuin - die een verlenging vormt van de woonkamer. In Marokko hebben ze vaak een binnenplaats, huizen die om een plein heen zijn gebouwd, en dit sfeertje vind ik er dichtbij komen." Wat het meest in het oog springt, is de overdekte loungehoek achterin, compleet met knusse vaste banken, houtkachel en opslag voor haardhout. Een heerlijke plek om je terug te trekken met een boek of om te borrelen met vrienden. Het is dé sfeermaker in deze tuin en als 's avonds de verlichting aangaat, heb je het gevoel in een sprookje te zijn beland.

Barnwood

Om de tuin groter te laten lijken, paste Foske een paar ontwerptruc's toe. Zo is het hoge witte element - dat een nis met zitruimte en een opslag voor haardhout bevat - in de lengte geplaatst; door de oplopende hoogtes lijkt de tuin dieper te zijn dan de daadwerkelijke 6,5 m. Ze wijst op nog iets anders: "De vlinder onder de overkapping hebben we iets verhoogd gelegd. Dat is ook een foefje waardoor de ruimte net even iets

spannender wordt. En het meerstammige boompje hebben we iets naar voren gezet, wat ook meer diepte aan de tuin geeft." Ook over de materiaalkeuze is goed nagedacht. "De overkapping is gemaakt van barnwood, dat is hergebruikt hout van oude schuren. De vlinder is van oude scheepsdekkdelen. Het heeft een stoere, warme look met hier en daar oneffenheden, maar dat geeft juiste veel charme." Het witte element lijkt op stucwerk maar is van lichtgewicht polyleister en door de fabrikant (Luxcom) op maat gemaakt en kant-en-klaar aangeleverd. De gestuukte wanden kregen een vleugje roze, een warme tint die je ook in Marokko veel ziet. De cortenstalen buitenhaard (Adezz) draagt eveneens bij aan de warme sfeer van deze loungeplek. Het houtvuur maakt hier zelfs kille zomeravonden heel aangenaam. De keramische tegels van het terras passen goed bij de algehele sfeer van de tuin. Gekozen is voor natuurlijk ogende tegels in een warme leemkleur.

Waterschaal

Uiteraard paste Foske zoveel mogelijk zuidelijke planten toe, zoals agave en Toscaanse jasmijn. Deze weelderige, wintergroene klimplant is 's zomers overladen met zoetgeurende bloemen.

Het meerstammige boompje bij de overkapping is een *Quercus ilex* (steeneik). Deze mediterrane eik is wintergroen en zó geplaatst dat deze de achterliggende woningen camoufleert. Dat geldt ook voor de bakken met bamboe (*Fargesia*) boven op de overkapping; een geweldig idee! Bang dat de mediterrane planten 's winters bevroren, is Foske niet. Zo'n beschutte stadstuin is voor dit soort planten namelijk ideaal. Sfeerverhogend zijn ook de robuuste terracotta potten en de grote waterschaal. "In een Marokkaanse tuin heb je vaak in het midden een vierkant watertje en ik had zoiets van 'dat water moet ook terugkomen in deze tuin'. In zo'n kleine tuin is echter geen ruimte voor een vijver, vandaar de keuze voor die waterschaal."

Karakteristieke planten

- *Agave americana* (honderdjarige aloë)
- *Festuca glauca* (blauw schapengras)
- *Quercus ilex* (steeneik) - meerstammig
- *Sesleria autumnalis* (blauwgras)
- *Trachelospermum jasminoides* (Toscaanse jasmijn)

Het voordeel van keramische tegels

Tegels van beton of natuursteen worden snel vuil en natuursteentegels verkleuren bovendien soms licht. Bij keramische tegels is dit niet het geval. "Op keramische tegels zit een laag, waardoor de kleur behouden blijft en er geen vuil in kan gaan zitten", aldus Foske. "Als je een glas wijn laat vallen, dan trekt dat er niet in." Keramische tegels zijn bovendien slijtvast en - ook fijn - verkrijgbaar in een groot scala aan tinten en afmetingen. Omdat dit type tegels tegenwoordig wordt geleverd met een iets grotere dikte (3 in plaats van 2 cm) zijn ze makkelijker te verwerken. Leggen in cement is niet meer nodig, een goed zandbed volstaat.

Foske Groenendijk

TUINONTWERP & AANLEG
Groenregie
Reeuwijk
www.groenregie.nl

Woestijntuin

Een woestijntuin zie je in ons land zelden of nooit, maar in Houten ligt er toch echt één. Deze stenige voortuin met woestijnplanten zoals *Agave*, *Yucca* en cactussen vormt een ware blikvanger.

TEKST: ANNEMARIE GÖRTS FOTO'S EN TEKENING: TIEMEN GERRIS

De eigenaar houdt heel erg van mediterrane beplanting en ook van woestijnbeplanting, zeg maar cactussen en succulenten. Zijn interesse heeft ook te maken met zijn vakanties", aldus Tiemen, die een eigen ontwerpbureau runt. De woestijn vormde de inspiratie voor het ontwerp, logisch dus dat vooral is gekozen voor droogteminnende beplanting; vooral planten die je in de woestijn tegen zou kunnen komen, maar ook mediterrane planten. Is dit type planten wel geschikt voor de Houtense kleigrond? "We hebben deze tuin opgehoogd met doorlatende grond en dat werkt gewoon heel goed. En de planten staan in een laag split, dat watert lekker af." De laag split draagt ook echt bij aan de woestijnsfeer. Bovendien verbetert dit het microklimaat voor de cactussen, vetplanten en andere warmteminnende

planten zoals kuiflavendel, kruisdistel en heiligenbloem. Op zonnige dagen slaan de steentjes warmte op, om dit 's avonds weer langzaam af te geven. Tiemen: "De stenige omgeving, de goede afwatering en het microklimaat... Dat speelt allemaal mee om de planten zich hier thuis te laten voelen."

Hobby

Vanaf de straat valt de stapelmuur van natuursteen als eerste op. "Dat is de achterkant van het talud, de tuin is helemaal tegen dat stapelmuur opgewerkt. Het voordeel is dat de tuin hierdoor in hoofdlijn gericht is op de woonkamer en het hoofdterras. Het is echt een kijktuin." Het hoofdterras - van grillig gevormde flagstones - ligt vóór de woning, in de zijtuin is een tweede terras. De woestijnachtige sfeer van de voortuin loopt mooi door in het voorste deel van de zijtuin. Omdat

dit deel niet is afgesloten, kunnen ook voorbijgangers van de tuin genieten. Anders dan in een 'gewone' border waar de planten idealiter de bodem volledig bedekken, staan in deze woestijntuin de planten op enige afstand van elkaar. Het idee is dat de planten niet te fors worden, zodat het split en de stenen goed zichtbaar blijven. Hoe exotisch de beplanting ook oogt, volgens de tuinontwerper is deze goed bestand tegen ons veranderende klimaat. Zelfs in tijden van droogte is geen extra water nodig. En komt er eens flinke vorst, dan zal de eigenaar bepaalde planten vast wel tijdig afdekken. Woestijnplanten zijn immers zijn hobby; zo geeft hij zijn cactussen en succulenten 's zomers een plekje in de tuin, maar haalt hij ze vóór de winter naar binnen. Een echte liefhebber dus. En de tuin zelf? Die vraagt niet veel onderhoud.

Legenda

- 1 flagstones
- 2 waterloop
- 3 stenen
- 4 stapelmuur

Karakteristieke planten

- *Agave parryi*
- *Eryngium x zabelii* 'Big Blue' (kruisdistel)
- *Eucalyptus gunnii* (gomboom)
- *Kniphofia caulescens* (vuurpijl)
- *Lampranthus spectabilis*
- *Quercus suber* (kurkeik)
- *Santolina chamaecyparissus* (Cipressenkruid)
- *Tamarix ramosissima* (tamarisk)
- *Vitex agnus-castus* (kuisheidsboom)
- *Yucca filamentosa* (palmlelie)

Tiemen Gerris

TUINONTWERP

Gerris Tuinontwerp
Loenen aan de Vecht
www.gerristuinontwerp.nl

TUINAANLEG

Van Dijk Tuinen
Werkhoven
www.vandijktuinen.nl

In de jungle

Elke dag genieten van je eigen oerwoud, met tropische planten zoals banaan, rijstpapierplant en bamboe. Het was dé wens van de eigenaren van deze tuin in Diemen.

TEKST: ANNEMARIE GÖRTS FOTO'S EN TEKENING: AARDOOM HOVENIERS

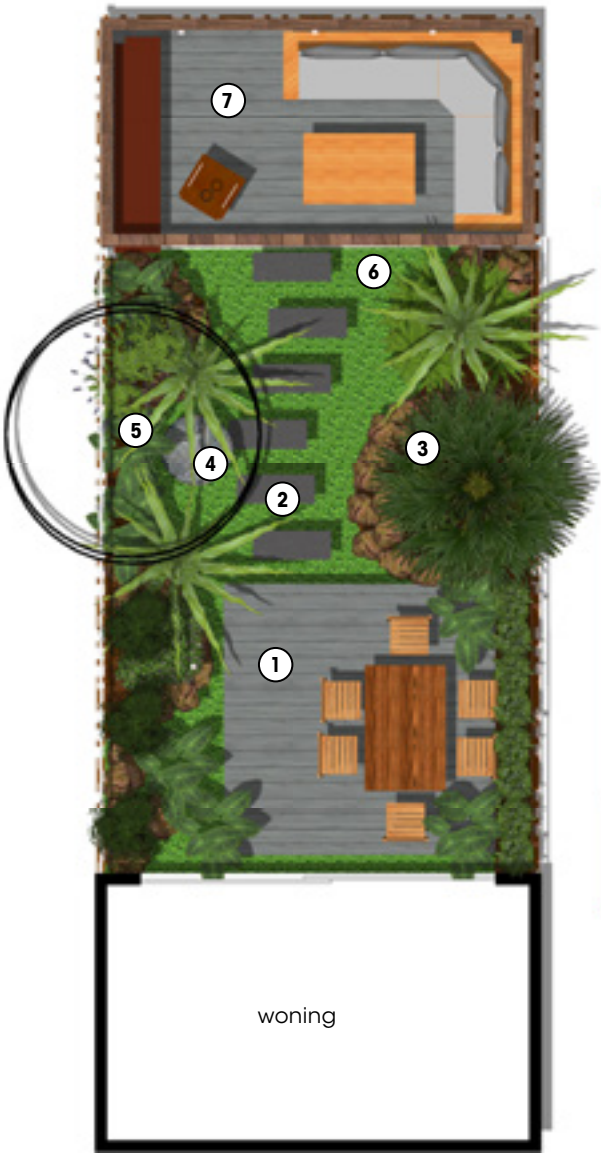
Oké, je wilt een jungletuin, maar wie kan dat realiseren? Na een zoektocht kwamen de opdrachtgevers uit bij Aardoom Hoveniers vanwege de bijzondere projecten op hun site, waaronder mediterrane tuinen. Eigenaar/tuinontwerper Dionysios Sofronas: "Ik heb een meer dan gemiddelde plantenkennis. En meer dan gemiddeld heb ik kennis van de bodem en van het ecosysteem. Daar heb ik me door de jaren heen in verdiept. Dus dan ga je kijken; 'de jungle'... wat voor klimaat is dat, wat voor planten groeien daar en hoe kan ik dat naar Nederland vertalen?" In de jungle zie je veel grootbladige bladplanten en dus ook in deze tuin. Daarnaast is gelet op bladkleuren en -structuren. Naast exotische planten koos Dionysios ook allerlei varens en grootbladige vaste planten zoals *Brunnera* (Kaukasische vergeet-mij-niet), *Astilboides tabularis* (tafelblad) en *Persicaria polymorpha* (duizendknoop). Deze vaste planten en varens houden van halfschaduw. Ze hebben het in deze tuin op het noordoosten dan ook erg naar hun zin.

Natuursteen keien
Maar hoe zit het met de tropische planten, doen die het zondermeer in onze bodem? "We hebben de borders verhoogd met natuursteen keien, zodat met name in de winter de planten niet in het water blijven staan, want dan gaan ze geheid kapot", legt Dionysios uit. "Je moet zorgen dat de bodem goed vocht vasthoudt, maar wel goed draineert." Dat de ondergrond hier zanderig is, helpt óók. Hoe natter de planten 's winters staan, hoe gevoeliger ze ook zijn voor vorst. De meeste planten in deze tuin kunnen wel wat vorst hebben, tot -10 °C,

hoewel sommige bladplanten - zoals siergember en olifantsoor (een moerasplant) - kwetsbaarder zijn. Dionysios maakt zich hier geen zorgen om. "De kans op strenge vorst is niet meer zo groot. En je ziet dat als planten een aantal jaren op een plek staan en goed wortelen, dat ze dan afharden en vaak meer lijken te kunnen hebben dan in de boeken staat. Dan kunnen ze wel een tik krijgen, maar dan lopen ze wel weer uit." Planten beschermen tegen vorst is natuurlijk ook een optie, hoewel dat geen garantie op succes geeft. Vanaf de zwarte vlonder en het overdekte terras (met Reny houtkachel) genieten de eigenaren optimaal van hun privé jungle. De vlonder is gemaakt van houtvrije, composiet vlonderplanken (Wooddeck), de sfeervolle overkapping van douglas-hout (CarpGarant). Beide 'zweven' 15 cm boven de grond om de tuin spannender te maken. Tussen beide zitplekken ligt een groen vlak van sedummatten op een speciaal substraat zoals bij groendaken. Het lijkt op een dikke laag mos, precies wat Dionysios voor ogen had. Omdat je *Sedum* niet te veel mag belopen, ligt hier een pad van minivlonders, die net iets boven het groene vlak uitsteken. Een spannende manier om de overkapping te bereiken! "In de jungle ligt ook niet alles vlak, hier moet je ook weleens over een boomstam heen stappen."

Karakteristieke planten

- *Canna musafolia* (bloemriet)
- *Cautleya spicata* 'Robusta' (siergember)
- *Colocasia esculenta* 'Pink China' (olifantsoor)
- *Fargesia jiuzhaigou* 1 'Deep Purple' (bamboe)
- *Fatsia japonica* (vingerplant)
- *Musa basjoo* 'Tibet' (bananenplant)
- *Tetrapanax papyrifera* 'Rex' Steroidal Giant (rijstpapierplant)

Legenda

- 1 vlonder
- 2 pad van minivlonders
- 3 verhoogde border
- 4 waterschaal
- 5 bestaande magnolia
- 6 vlak van sedum
- 7 overkapping

Dionysios Sofronas

TUINONTWERP & AANLEG
Aardoom Hoveniers
Ridderkerk
www.aardoomhoveniers.nl